

Boldene, er man ikke gaaet altfor vidt i Indrømmelser til Grundeierne udenfor Boldene.

Magen: Med Hensyn til de Indvendinger, som ere fremsførte mod vort Endringsforslag, skal jeg først gjøre et Par Bemærkninger angaaende den Hovedindvending, som den høitærede Justitsminister fremsførte. Saavidt jeg forstod, gik den ud paa, at man gav for Meget, naar man baade gav Erstatning uden at fradrage Forbølen og tilslige gav Ret til at fordrø, at Kommunalbestyrelsen skulde overtage Eiendommen. Det fandt den høitærede Minister var Noget, som paa ingen Maade kunde indrømmes. Jeg skal henvise til Bygningsloven for Kjøbstæderne af 30te December 1858, hvor der i § 2 er indrømmet vedkommende Grundeier denne Ret. Det h. dder i Paragrafen, at naar Kommunalbestyrelsen anser det fornødent, at en allerede anlagt Gade gives en større Bredde, skal Enhver være pligtig til at af aa laa Meget af sin Grund til Gaden, som anses fornødent, for at give samme den behøiige Bredde, imod Erstatning af Kjøbstadens Kasse efter uvillige Mand's Stjøn. Fortraffer Deren — hedder det endvidere — at afstaa hele den omhandlede Eiendom, fremfor en saadan Del deraf, er Kommunen pligtig til at overtage samme imod at give Erstatning. Naar man altsaa i Kjøbstæderne har ment at kunne indrømme Deren en saadan Valgret, forekommer det mig, at det ikke kan være noget Nøjerrønde mod osaa at tilstaa de kjøbenhavnske Grundeiere en saadan. Hvad dernæst angaar den ærede Ordførers Bemærkninger om, at Bestemmelsen jo ikke havde mødt nogen Indsigelse i Børgerepræsentationen, skal jeg dertil bemærke, at det kan jeg godt forstaa. Saavidt jeg ved, er den endogsaa fra først af kommen ind i Loven efter Andragende fra Kommunalbestyrelsen, og det er naturligvis en Bestemmelse, som Kommunalbestyrelsen kan forsaavidt være interesseret i, som det er til Fordeel for Kommunesk. n. Kommunen slipper derved for at betale Grundeierne mere, end de ellers vilde faae; men jeg tror paa den anden Side, at medens Kommunalbestyrelsen forsaavidt som Byens Repræsentation kan være vel tjent med den, kunne Grundeierne ikke være tjente med den. Men, sagde den ærede Ordfører, de have jo ikke klaget! Jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at det ærede Medlem, som er Medlemskagsstiller, fremhævede ved 1ste Behandling, at det var en Bestemmelse, som gik Grundeierne for nær. Dernæst vil jeg gjøre opmærksom paa, at hellere end altid at vente, indtil Grundeiere have klaget, og der forligger Andragender med Hensyn til Bestemmelser, som sommentlig ere ubillige, inden vi reformere dem, skulle vi, naar vi finde, at der er en Bestemmelse, som er ubillig, paa Forhaand reformere den uden først at afvente Andragender med Underkrifter osv., som skulle sætte os i Bevægelse. Det forekommer mig derfor, at det

maa komme an paa, om vi erkjende, at denne Bestemmelse i og for sig er rimelig og billig, eller om den ikke er en Undtagelsesbestemmelse til Skade for de kjøbenhavnske Grundeiere. I saa Henseende skal jeg fremhæve det Hovedsynspunkt, som jeg tillader mig at stille i Spidsen, at det er en exceptionel Bestemmelse, vi have ikke en saadan Regel i nogen anden Expropriationslov eller i nogen anden Bygningslov; men hvorfor skal man saa gjøre denne Undtagelse til Skade for de kjøbenhavnske Grundeiere. Det er det, jeg ikke kan forstaa, og derfor tillader jeg mig vedblivende at anbefale det høie Thing at stemme for vort Endringsforslag.

Tessen: At forsøge paa det Kunststykke gjennem et lille Lovforslag at faae den Bestemmelse, hvortil der er Trængsel i Kjøbstæderne, gjort gjældende, tør jeg dog ikke inblade mig paa, da det forekommer mig, at det er meget vanskeligt at faae Love til at gaae igjennem i Rigsdagen. Derimod vil jeg tro, at der ikke fra Ministeriets Side vil møde nogen Vanskelighed med Hensyn til at kunne ved en af Kommunalbestyrelsen foresatt og af Ministeriet stadfæstet Vedtægt faae en saadan Bestemmelse gjort gjældende i de Kjøbstæder, hvor Kommunalbestyrelsen finder, at der kan være Trængsel hertil og jeg vil altsaa, da jeg, efter hvad den høitærede Minister iøvrigt har udtalt, ikke tør vente, at dette Forslag, som jeg har stillet, vil blive vedtaget, tage det tilbage. Maa ske jeg maa tilføie med Hensyn til et andet Punkt, nemlig det, der sidst blev omtalt af det ærede Medlem for København (Magen), at det forekommer mig virkelig, at det er meget haarde Betingelser, der ere stillede Kommunen overfor Afstaaelsen af Grund, saa haarde, at efter min Erfaring — thi de samme Bestemmelser have vi jo ogsaa i Kjøbstæderne — vil det møde overordentlig store Vanskeligheder at faae de nødvendige Udvidelser, hvortil Kommunen trænger, istand. Denne Bestemmelse om, at Kommunen er pligtig til, selv naar en lille Del af en Eiendom skal afstaa, at overtage den hele Eiendom, er virkelig en saa haard Forpligtelse for Kommunen, at det forekommer mig, at der ingen Anledning er til at skærpe den og gjøre Forholdet endnu vanskeligere. Jeg vil tilstaa, at jeg har større Medlidenshed overfor Kommunen end overfor de enkelte Grundeiere; thi Forholdene ere virkelig saaledes her i Landet, at der ikke med god Villie fra nogen Side paaføres de enkelte noget Lab ved de Afstaaelser, der forlanges til offentlige Diemed, men at meget snarere det Offentlige bliver forurettet i høi Grad gjennem Hensynet til de Private. Det forekommer mig derfor, og ogsaa efter hvad den høitærede Minister udtalte, at der ikke er nogen som helst Grund til at gjøre den Forpligtelse, som er fastsat i Loven, endnu strengere for Kommunen. Jeg